

KONKURENTSIAMET
Estonian Competition Authority

OTSUS

02.08.2012.a nr 5.1-5/12-024

**Koondumisele nr 9/2012 Pharma Group OÜ / Osäühing Andresson
loa andmine**

Koondumine

19.07.2012.a esitas Pharma Group OÜ (edaspidi Pharma Group) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Pharma Group ning füüsilised isikud Ene Uusna (isikukood 44010074238), Ain-Taivo Uusna (isikukood 33809254243), Malle Raidaru (isikukood 44007094217), Mall Mihhailov (isikukood 45108274247), Vladimir Mihhailov (isikukood 35012164215), Ruth Kukk (isikukood 45505184223) ja Ravil Ahmetov (isikukood 34111274213) 06.07.2012.a osade ostu-müügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab Pharma Group 80,52%-ilise osaluse Osäühingus Andresson (edaspidi Andresson).

Tehingu tulemusena kuulub Andresson Pharma Groupi valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 20.07.2012.a ülnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks Pharma Group ja Andresson.

Pharma Group (registrikood 12011919) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju valdusettevõtja Pharma Holding OÜ. Pharma Holding OÜ üle omab valitsevat mõju KT Holding OÜ, mille ainuosanik on füüsiline isik Tarmo Laanetu (isikukood 37412122710). Pharma Group asutati 2010.a oktoobris ning

ettevõtja põhitegevuseks on apteegikaupade jaemüük Eestis. Pharma Groupile (sh valitseva mõju kaudu Osaiühingu Patrika üle) kuulub Eestis kokku 46 apteeki, mis kõik kasutavad „Südameapteegi“ kaubamärki.

Andresson (registrikood 10052759) on Eestis registreeritud äriühing, mille osanikud on koondumise eelselt füüsilised isikud Malle Raidaru, Ene Uusna, Ruth Kukk, Mall Mihhailov ja Andresson ise. Andressoni põhitegevuseks on apteegikaupade jaemüük, omades kahte apteeki – Rüütli Apteeki Pärnu linnas ja haruapteeki Paikuse vallas.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 391 200 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 1 917 350 eurot.

Pharma Groupi ja tema valitseva mõju all olevate ettevõtjate müügitulu Eestis moodustas 2011.a 30 914 158 eurot. Andressoni 2011.a müügitulu Eestis oli 278 430 eurot. Vastavalt KonkS § 24 lõikele 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

Koondumise teate kohaselt on Pharma Group eelneva kahe aasta jooksul omandanud alljärgnevad äriühingud, mis kõik tegelesid ravimite jaemüügiga: Osaiühing Saku Apteek, Osaiühing Rakvere Pereapteek, Osaiühing AT Terkom ja Osaiühing Patrika, mistõttu tuleb Andressoni käibele liita eelnimetatud äriühingute käibed. Arvestades eeltoodut ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid ja seega kuulub käesolev koondumine kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Koondumise osalised tegelevad mõlemad apteegiteenuse osutamisega. Ravimiseaduse § 29 lg 1 kohaselt on apteegiteenus ravimite jaemüük või muul viisil väljastamine koos sellega kaasneva nõustamisega ravimite sihipäraseks ja ratsionaalseks kasutamiseks ning kasutaja teavitamisega ravimi õigest ja ohutust kasutamisest ja säilitamisest ning ravimite ekstemporaalne ja seeriaviisiline valmistamine ja jaendamine.

Ravimiseaduse § 30 lg 1 kohaselt jagunevad apteegid üld-, veterinaar- ja haiglaapteekideks. Käesoleva koondumise osalised tegelevad mõlemad üldapteekide poolt apteegiteenuse osutamisega.

Apteegiteenuse osutamise kaubaturg on määratletav läbi tegevusloa omajate. Ravimiseaduse § 29 lg 2 kohaselt on apteegiteenuse osutamine lubatud ainult sellekohase tegevusloaga apteegis ja selle struktuuriüksuses ning arvestades eri liiki apteekidele kehtestatud piiranguid.

Konkurentsiamet on oma varasemates otsustes leidnud, et kuna kõik apteegiteenuse loa omajad omavad seadusest tulenevat kohustust müüa kõiki Eestis registreeritud müügiloaga ravimeid, on lõpptarbija (ostja) seisukohalt ühe apteegi poolt osutatav apteegiteenus (ravimite jaemüügi teenus) täielikult asendatav teise apteegiteenuse tegevusloa omaja poolt osutatava apteegiteenusega¹.

Koondumise teate kohaselt moodustasid üldapteekide poolt müüdavatest kaupadest ravimid vastavalt Ravimiameti 2011.a ülevaatele 79%. Lisaks ravimitele müüakse apteekides toidulisandeid ja loodustooteid, konsumeerkaupu (hügieenitarbed, kosmeetikatooted jne) ning esmaabivahendeid. Koondumise teate kohaselt moodustas ravimite jaemüügi käive Pharma Groupi käibest 2011.a [...]% ning Andressoni käibest [...]%. Seega koosneb koondumise osaliste poolt osutatav apteegiteenus peamiselt ravimite jaemüügi teenusest.

Geograafiline turg hõlmab ala, kus koondumise osalised on seotud toodete ja teenuste pakkumisega ning kus konkurentsitingimused on piisavalt homogeenised. Geograafilise turu piiritlemisel lähtutakse eeldusest, et ostjal on võimalik mingi ala piires ligilähedaselt samade kulutustega sama toodet või teenust osta, st ka kauba müügikohad võivad olla ostja seisukohalt omavahel asendatavad. Konkurentsiamet on varasemalt kasutanud ravimite jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse piiritlemisel parameetrina tegevus- või haardepiirkonda, mis hõlmab apteegi ümber oleva territooriumi, millel asuvatel ostjatel on sõiduvahendi abil võimalik jõuda apteeki poole tunniga².

Pharma Group osutab apteegiteenust Tallinnas ja Tallinna lähiümbruses, Haapsalus, Paines, Virumaal (Tapal, Rakveres, Aseris, Jõhvis, Kohtla-Järvel, Sillamäel), Tartus, Võrus ja Valgamaal (Valgas, Tõrvas, Otepääl). Andressonile kuulub kaks apteeki, milledest üks asub Pärnus ja teine Paikuse vallas. Seega tegutsevad käesoleva koondumise osalised erinevates geograafilistes piirkondades ja arvestades eelpool kirjeldatud geograafilise turu piiritlemise põhimõtet, ka erinevatel geograafilistel turgudel..

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Kuna koondumise osalised tegelevad mõlemad apteegiteenuse osutamisega, siis tekib nende äritegevuste vahel horisontaalne kattuvus. Kuid arvestades asjaolu, et

¹ Vt nt 23.11.2005.a otsus nr 54-KO, 18.01.2007.a otsus nr 3-KO, 26.04.2007.a otsus nr 16-KO, 19.12.2011.a otsus nr 5.1-5/11-031.

² Vt eelmine.

koondumise osalised tegutsevad erinevatel geograafilistel turgudel, ei teki käesoleva koondumise puhul mõjutatud kaubaturge.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumise osalised osutavad mõlemad apteegiteenust, kuid erinevates geograafilistes piirkondades. Eestis oli koondumise teate kohaselt Ravimiameti andmetel³ 01.01.2012.a seisuga 469 üldapteeki, millede käive kokku oli 240,7 miljonit eurot. Koondumise osaliste käive kokku moodustas 2011.a 31,19 miljonit eurot ning nende osakaal apteegiteenuste osutamise valdkonnas Eestis tervikuna oli [10-20]%.

Apteegiteenuse osutamise kaubaturule sisenemisel esinevad juriidilised tõkked Nimelt kehtivad ravimiseaduse § 42¹ kohaselt piirangud üldapteegi tegevusloa väljaandmisel ja muutmisel, mis tähendab, et linnas tegutsemiseks ei anta välja uusi üldapteegi tegevuslubasid ega saa luua uusi üldapteegi struktuuriüksusi ega muuta üldapteegi, sealhulgas üldapteegi struktuuriüksuse tegutsemiskohta, kui Ravimiameti ja Statistikaameti andmetel on selles linnas ühe üldapteegi kohta, kaasa arvatud üldapteegi struktuuriüksus, vähem kui 3000 elanikku. Asulas, mis ei ole linna staatuses, ei anta üldapteegi tegevusluba apteegi avamiseks ega tohi avada üldapteegi struktuuriüksust juba olemasolevale üldapteegile või selle struktuuriüksusele lähemale kui 1 kilomeeter. Nimetatud piirang kehtib ka üldapteegi või selle struktuuriüksuse tegutsemiskoha muutmisel.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturu struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba Pharma Group OÜ / Osäühing Andresson koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse

³ <http://www.ravimiamet.ee/apteegistatistika?group=5>.

seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

/allkirjastatud digitaalselt/

Margus Kasepalu
Sideteenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 02.08.2012.a otsuse nr 5.1-5/12-024 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Külliki Lugenberg/ 08.08.2012.a